

Flauelskjóllinn¹

Þegar við komum að húsinu með garðinum í Ayacucho-götu vorum við orðnar sveittar, og við bleyttum vasaklútana í gosbrunninum þarna í Recoleta-hverfinu og strukum þeim yfir enni okkar.

Við fórum í lyftunni upp á fjórðu hæð. Ég var í vondu skapi af því að mig langaði ekki í þessa ferð, kjóllinn minn var skítugur og síðdegis ætlaði ég að þvo og strauja rúmabreiðuna mína. Við hringdum dyrabjöllunni, einhver opnaði dyrnar og okkur var boðið inn. Casilda og ég gengum inn í íbúðina með pakkann. Casilda er saumakona. Við búum í Burzaco og ferðirnar í höfuðborgina þreyta hana, sérstaklega þegar fara þarf í hverfið í norðurhlutanum, það er svo mikið úr leið. Casilda bað strax um vatnsglas svo hún gæti tekið höfuðverkjatöfluna sína sem hún var með í buddunni. Hún missti töfluna á gólfið, ásamt glasinu og buddunni. Það var fyndið!

Við gengum upp teppalagðan stiga (sem lyktaði eins og möl-kúlur) á eftir þjónustukonunni sem fór með okkur að svefnherbergi frú Corneliu Catalpina. Það var nafn sem ég átti erfitt með að muna. Svefnherbergið var allt rautt með þykkum hvítum gluggatjöldum og þarna voru speglar með gylltum römmum. Við biðum í heila eilífð eftir að húsfrúin kæmi út úr herberginu við hliðina þar sem við heyrðum hana skola kverkarnar og tala við einhverjar raddir. Ilmvatnið hennar barst fram til okkar og rétt á eftir kom hún angandi af öðrum ilmi. Hún barmaði sér um leið og hún heilsaði okkur:

– Mikið eruð þið heppnar að búa í útjaðri Búenos Aíres! Það er að minnsta kosti ekki sót þar. Eru kannski flækingshundar og brenn-

1 Þýtt eftir texta í: Silvina Ocampo, *La furia*, Buenos Aires: Emecé, 1959.

andi sorp þar? ... Sjáid þið rúmteppið mitt. Haldið þið að það sé grátt? Nei. Það er hvítt. Eins og snjóbreiða. Hún tók um hokuna á mér og bætti við: – Þú hefur ekki áhyggjur af svona hlutum. En dásamlegur aldur! Átta ára, er það ekki? Og nú sneri hún sér að Casildu og bætti við: – Af hverju seturðu ekki stein á höfuðið á henni svo hún stækki ekki? Unglegt útlit okkar ræðst af aldri barnanna.

Allir héldu að Casilda, sem var vinkona mín, væri mamma mín. Það var fyndið!

– Viltu ekki máta kjólinn, frú? sagði Casilda og opnaði böggulinn sem var festur saman með títuþrjónum. Svo skipaði hún mér: – Náðu í títuþrjónana úr veskinu mínu.

– Máta kjóla! Það er hreinasta kvöl! Mikið yrði ég hamingjusöm ef einhver vildi máta þá fyrir mig! Það er svo þreytandi.

Frúin fór úr fötunum og Casilda reyndi að klæða hana í flauelskjólinn.

– Hvenær hefst ferðalagið, frú mín? spurði hún og reyndi að beina athyglinni annað.

Konan gat ekki svarað. Kjóllinn komst ekki yfir axlirnar á henni: eitthvað sat fast í hálsmálinu. Það var fyndið!

– Flauel festist svo auðveldlega við mann, frú, og það er svo heitt í dag. Við skulum nota dálítið púður.

– Komið með það, ég er að kafna, hrópaði frúin.

Casilda lyfti kjólnum upp yfir axlirnar og konan settist í hægindastólinn alveg að því komin að falla í yfirlið.

– Hvenær hefst ferðalagið, frú mín? spurði hún aftur og reyndi að dreifa athygli frúarinnar.

– Það styttist í það. Það er hægt að fara hvenær sem maður vill með flugvélunum sem eru til í dag. Kjóllinn verður að vera tilbúinn. Að hugsa sér að það sé snjór þar. Allt er hvítt, hreint og bjart.

– Ferðinni er heitið til Parísar, er það ekki?

– Ég fer líka til Ítalíu.

– Geturðu mátað kjólinn aftur, frú mín? Það tekur ekki nema örstutta stund.

Konan jánkadi og andvarpaði mæðulega.

– Lyftu báðum handleggjunum, það er best að fara fyrst í ermarnar, sagði Casilda, og setti kjólinn aftur yfir höfuðið á henni.

Í dálitla stund reyndi Casilda að toga niður pilsid á kjólnum svo

Það næði yfir mjaðmirnar á konunni, en án árangurs. Ég hjálpaði til eins og ég gat. Loksins tókst frúnni að komast í kjólinn. Uppgefin hvíldi hún sig andartak í hægindastólnum, stóð síðan á fætur til að spegla sig. Kjóllinn var gullfallegur og svo margbrotinn! Það glampaði á útsaumaðan dreka með svörtum pallfettum vinstra megin á kjólnum. Casilda kraup niður, horfði á frúna í speglinum og tók að brjóta upp faldinn. Síðan reis hún á fætur og stakk títuprjónunum í brotin á kjólfaldinum, hálsmálinu og ermum. Ég snerti flauelið: það var gróft þegar ég strauk hendinni í aðra áttina eftir því en mjúkt þegar ég strauk því í hina áttina. Ég fékk gæsa húð þegar ég kom við yfirborðið efnisins. Títuprjónarnir dattu á viðargólfíð og ég tók þá hátíðlega upp, einn og einn í einu. Það var fyndið!

– Það er aldeilis kjóll! Ég held að það sé ekki til svona fallett snið í allri Búenos Aíres, sagði Casilda og títuprjóninn sem hún var með á milli tannanna datt á gólfíð. – Ertu ekki ánægð með hann, frú?

– Jú, alveg sérlega. Flauel er einmitt efnið sem ég hef mest dálæti á. Efni er eins og blóm: allir eiga sitt uppáhaldsblóm. Mér finnst flauel eins og liljur.

– Ertu hrifin af liljum? Þær eru svo dapurlegar, andmælti Casilda.

– Liljur eru uppáhaldsblómin mín, samt hafa þær slæm áhrif á mig. Mér verður ómótt þegar ég anda að mér ilmi þeirra. Hárin rísa á höfðinu á mér af flauelinu og ég fæ gæsa húð, alveg eins og ég fékk af línhönskum þegar ég var lítil, samt er ekkert efni í heiminum sem jafnast á við það. Mér finnst svo notalegt að finna mýkt þess á höndunum en um leið svo fráhrindandi. Það er ekki til betur klædd kona en sú sem klæðist svörtu flaueli! Það þarf ekki blúndukraga, hvað þá perlu festi; því yrði ofaukið. Flauelið sjálft stendur fyrir sínu. Það er ríkmanlegt en laust við allan íburð.

Þegar frúin lauk máli sínu átti hún erfitt með andardrátt. Einnig drekin. Casilda sótti dagblaðið sem lá á borðinu og reyndi að kæla hana, en konan bandaði hendinni og bað hana að hætta af því að kalt loft gerði henni ekki gott. Það var fyndið!

Ég heyrði ópin í farandsölunum berast inn af götunni. Hvað voru þeir að selja? Ávexti eða ís kannski? Ómurinn af flautinu í brýningarmanninum og klingjandi bjöllu íssalans færðist upp og niður götuna. Ég stökk ekki í forvitni að glugganum eins og ég var von. Ég gat ekki slitið mig frá því að horfa á frúna máta kjólinn með

pallíettudrekanum. Hún stóð aftur á fætur og gekk riðandi að speglinum. Pallíettudrekinn riðaði líka. Kjóllinn var nú næstum orðinn fullkominn, aðeins aukafellingar undir báðum handleggjum sem sáust varla. Casilda tók aftur tituprjónana og nældi þeim djarflega í aukafellingarnar á yfirnáttúrulegu efninu.

– Myndirðu ekki vilja vera í flauelskjól þegar þú verður stór? spurði frúin.

– Jú, svaraði ég, og fann hvernig flauelið í kjólnum þrengdi að hálsinum á mér með hanskaklæddu höndunum sínum. Það var fyndið!

– Nú fer ég úr kjólnum, sagði konan.

Casilda hjálpaði henni og hélt uppi kjólfaldinum.

Frúin rembist árangurslaust í nokkur andartök þar til hún slétti aftur úr kjólnum.

– Ég verð víst að sofa í honum, sagði hún fyrir framan spegilinn og horfði á fölt andlit sitt og drekann sem skalf í takt við hjartslátt hennar. – Flauel er dásamlegt, en það er þungt, sagði hún og bar höndina upp að enninu. – Þetta er algert fangelsi. Hvernig kemst ég úr því? Það ætti að búa til kjóla úr óraunverulegu efni eins og lofti, ljósi og vatni.

– Ég myndi mæla með hrásilki, andmælti Casilda.

Þá féll konan á gólfið og drekinn engdist sundur og saman. Casilda laut yfir hana þar til drekinn hætti að bæra á sér. Ég gældi enn einu sinni við flauelið sem var eins og dýr. Þá sagði Casilda dapurlega:

– Hún er dáin. Og ég sem lagði alla þessa vinnu í þennan kjól! Ég hafði svo mikið fyrir honum, svo mikið!

– Það var fyndið!

Kristín Guðrún Jónsdóttir þýddi úr spænsku